

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/274.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин

27 серпня 2024 р., протокол № 8

Голова Вченої ради

Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Антикорупція та доброчесність»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 274 «Автомобільний транспорт»
освітньо-професійна програма «Автомобільний транспорт»
факультет комп'ютерно-інтегрованих технологій, мехатроніки і робототехніки
кафедра автомобілів і транспортних технологій

Схвалено на засіданні кафедри
національної безпеки, публічного
управління та адміністрування
26 серпня 2024 р., протокол № 7

Завідувач кафедри

 Світлана СВІРКО

Гарант освітньо-професійної
програми

 Дмитро БЕГЕРСЬКИЙ

Розробник: д.н.д.у., декан факультету, СЕРГІЄНКО Лариса,
асистент кафедри, ЛУКАШУК Оксана

Житомир
2024 – 2025 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	<i>Витуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 24 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Антикорупція та доброчесність» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 274 «Автомобільний транспорт» освітньо-професійна програма «Автомобільний транспорт» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2024 р., протокол № 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 27 «Транспорт»	обов'язкова (обов'язкова, вибіркова)	
Модулів – 1	Спеціальність 274 «Автомобільний транспорт»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		I	I
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		II	II
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 3 самостійної роботи – 2,6	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	8 год.
		Практичні	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
42 год.	78 год.		
Вид контролю: залік			

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 53% аудиторних занять, 47% самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 12% аудиторних занять, 78% самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування розуміння поняття доброчесності та доброчесних стратегій поведінки, а також сприяння засвоєнню здобувачами практичних навичок, які допоможуть уникати корупції в повсякденному житті та діяти доброчесно в складних, неоднозначних життєвих ситуаціях.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- ознайомити здобувачів з історичними витоками, сутністю понять «корупція» й «доброчесність» та їх місцем в українському суспільстві;
- надати здобувачам цілісну систему знань про історію, сутність та складові корупції;
- сформувати розуміння важливості громадянського суспільства в запобіганні та протидії корупції;
- сформувати вміння знаходити та критично аналізувати інформацію;
- сформувати розуміння важливості медіа в запобіганні та протидії корупції;
- сформувати в здобувачів готовність долучатися до створення й забезпечення доброчесного освітнього середовища та навчити використовувати на практиці основні інструменти залучення молоді до розбудови доброчесного суспільства.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 274 «Автомобільний транспорт» та освітньо-професійною програмою «Автомобільний транспорт»:

ЗК 13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 274 «Автомобільний транспорт»:

РН 5. Розв'язувати задачі формування трудових ресурсів та професійного розвитку персоналу; виявляти резерви підвищення ефективності праці співробітників об'єктів автомобільного транспорту.

РН 26. Вміти ідентифікувати та аналізувати проблеми, пов'язані з корупцією та недоброчесністю, формувати та оцінювати шляхи їх вирішення як у професійній діяльності, так і у суспільному житті на рівні, необхідному для формування нетерпимості до будь-яких проявів недоброчесності задля утвердження цінностей доброчесного суспільства.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 5

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;
- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;
- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;
- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;
- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність; здатність протистояти спокусам та неетичним пропозиціям;
- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; демонстрація високих етичних стандартів у власній поведінці; чесність, терпіння, повага до оточуючих;
- *навички адвокації*: вміння ефективно відстоювати антикорупційні ініціативи.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади корупції та доброчесності

Тема 1. Корупція на атоми: феномен корупції від історії до сьогодення (ЗК13, ЗК15, РН5, РН26)

1. Корупція: суть та походження.
2. Види та форми корупції.
3. Поширеність корупції.

Тема 2. (Не)виправдання: чому виникає корупція? Причини(ЗК13, ЗК15, РН5, РН26)

1. Теорії походження корупції.
2. Причини долучення до корупції.

Тема 3. Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею(ЗК15, РН26)

1. Наслідки корупції.
2. Світовий досвід боротьби з корупцією.

Тема 4. Побутова корупція: рукою подати (ЗК13, ЗК15, РН5, РН26)

1. Корупція потреби та жадібності.
2. Що таке побутова корупція? Корупція в повсякденному житті.
3. Методи та інструменти боротьби з побутовою корупцією.

Тема 5. Антикорупційні месники: хто бореться з корупцією в Україні? (ЗК13, ЗК15, РН5, РН26)

1. Загальний погляд на антикорупційні органи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 6

2. Система антикорупційних органів в Україні.

Тема 6. Сучасний вимір доброчесності (ЗК13, ЗК15, РН5, РН26)

1. Теоретичні засади доброчесності.
2. Доброчесність, суспільство й держава.
3. Доброчесність та Україна.

Змістовний модуль 2. Корупція та доброчесність на місцевому та державному рівні

Тема 7. Корупція та держава (ЗК13, ЗК15, РН5, РН26)

1. Принципи доброго врядування.
2. Корупція у сферах функціонування державної влади.
3. Перспективи боротьби з корупцією в епоху цифровізації.

Тема 8. Спільними зусиллями: як активні громадяни борються з корупцією? (ЗК13, ЗК15, РН5, РН26)

1. Роль громадської участі в процесі боротьби з корупцією.
2. Залучення громадян до боротьби з корупцією: уявлення та умови.

Тема 9. Четверта влада: як медіа долучаються до боротьби з корупцією? (ЗК13, ЗК15, РН5, РН26)

1. Роль медіа в процесі боротьби з корупцією.
2. Доброчесність медіа та загрози для доброчесності.
3. Некорупційні прояви недоброчесності в медіа.

Тема 10. Доброчесний бізнес: міф чи реальність (ЗК13, ЗК15, РН5, РН26)

1. Поширеність корупції в приватному секторі.
2. Види корупції в бізнесі.
3. Чому компанії вдаються до корупційних махінацій?
4. Наслідки корупції.
5. Які прийоми використовувати, аби запобігти корупції в бізнесі?

Змістовний модуль 3. Доброчесність та її особливості в ЗВО

Тема 11. Доброчесність в освіті (ЗК13, ЗК15, РН5, РН26)

1. Доброчесність у вищій освіті: її суть та роль ЗВО в її розвитку.
2. Шляхи розбудови доброчесності в ЗВО.
3. Корупція як загроза доброчесності в ЗВО.

Тема 12. Чужого не цурайтесь, але цитуйте: плагіат та академічна культура (ЗК13, ЗК15, РН5, РН26)

1. Поняття плагіату та академічного плагіату.
2. Академічний плагіат: причини та наслідки.
3. Поради для студентів для уникнення плагіату.

Тема 13. Тут і зараз: як студентство змінює освітнє середовище (ЗК13, ЗК15, РН5, РН26)

1. Права та обов'язки студентства.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	<i>Витуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 24 / 7</i>

2. Студентське самоврядування.
3. Участь студентів у процесі забезпечення якості освіти.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 8

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. «Теоретичні засади корупції та доброчесності»								
Тема 1. Корупція на атоми: феномен корупції від історії до сьогодення	9	4	1	4	9	2	1	6
Тема 2. (Не)виправдання: чому виникає корупція? Причини	6	2	1	3	9	2	1	6
Тема 3. Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею	6	2	1	3	9	2	1	6
Тема 4. Побутова корупція: рукою подати	6	2	1	3	9	2	1	6
Тема 5. Антикорупційні месники: хто бореться з корупцією в Україні?	9	4	2	4	6	-	-	6
Тема 6. Сучасний вимір доброчесності	7	2	1	3	6	-	-	6
Разом за змістовий модуль 1	43	16	7	20	48	8	4	36
Змістовний модуль 2. «Корупція та доброчесність на місцевому та державному рівні»								
Тема 7. Корупція та держава	6	2	1	3	6	-	-	6
Тема 8. Спільними зусиллями: як активні громадяни борються з корупцією?	6	2	1	3	6	-	-	6
Тема 9. Четверта влада: як медіа долучаються до боротьби з корупцією?	6	2	1	3	6	-	-	6
Тема 10. Доброчесний бізнес: міф чи реальність?	7	2	2	3	6	-	-	6
Разом за змістовий модуль 2	25	8	5	12	24	-	-	24
Змістовний модуль 3. «Доброчесність та її особливості в ЗВО»								
Тема 11. Доброчесність в освіті	9	4	2	4	6	-	-	6
Тема 12. Чужого не цурайтесь, але цитуйте: плагіат та академічна культура	6	2	1	3	6	-	-	6
Тема 13. Тут і зараз: як студентство змінює освітнє середовище	7	2	1	3	6	-	-	6
Разом за змістовий модуль 3	22	8	4	10	18	-	-	18
ВСЬОГО	90	32	16	42	90	8	4	78

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 9

5. Теми практичних (лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. «Теоретичні засади корупції та доброчесності»			
1.	Тема 1. Корупція на атоми: феномен корупції від історії до сьогодення	1	1
2.	Тема 2. (Не)виправдання: чому виникає корупція? Причини	1	1
3.	Тема 3. Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею	1	1
4.	Тема 4. Побутова корупція: рукою подати	1	1
5.	Тема 5. Антикорупційні месники: хто бореться з корупцією в Україні?	2	-
6.	Тема 6. Сучасний вимір доброчесності	1	-
Змістовний модуль 2. «Корупція та доброчесність на місцевому та державному рівні»			
7.	Тема 7. Корупція та держава	1	-
8.	Тема 8. Спільними зусиллями: як активні громадяни борються з корупцією?	1	-
9.	Тема 9. Четверта влада: як медіа долучаються до боротьби з корупцією?	1	-
10.	Тема 10. Доброчесний бізнес: міф чи реальність?	2	-
Змістовний модуль 3. «Доброчесність та її особливості в ЗВО»			
11.	Тема 11. Доброчесність в освіті	2	-
12.	Тема 12. Чужого не цурайтесь, але цитуйте: плагіат та академічна культура	1	-
13.	Тема 13. Тут і зараз: як студентство змінює освітнє середовище	1	-
РАЗОМ		16	4

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 10

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. «Теоретичні засади корупції та доброчесності»			
1.	Тема 1. Корупція на атоми: феномен корупції від історії до сьогодення Поширеність корупції в країнах ЄС.	4	6
2.	Тема 2. (Не)виправдання: чому виникає корупція? Причини Основні теорії походження корупції.	3	6
3.	Тема 3. Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею Наслідки корупції для сталого розвитку. Успішні кейси боротьби з корупцією.	3	6
4.	Тема 4. Побутова корупція: рукою подати Методи та інструменти боротьби з побутовою корупцією. Аналіз тенденції побутової корупції в Україні. Аналіз стану побутової корупції в країнах Європи.	3	6
5.	Тема 5. Антикорупційні месники: хто бореться з корупцією в Україні? Міжнародні стандарти щодо антикорупційних органів. Міжнародні антикорупційні організації: основні досягнення.	4	6
6.	Тема 6. Сучасний вимір доброчесності Впровадження публічної доброчесності в країнах ЄС. Індикатори публічної доброчесності ОЕСР.	3	6
Змістовний модуль 2. «Корупція та доброчесність на місцевому та державному рівні»			
7.	Тема 7. Корупція та держава Зв'язок інтеграції України до ЄС та антикорупції. Прояви та вплив корупції в різних державних сферах.	3	6
8.	Тема 8. Спільними зусиллями: як активні громадяни борються з корупцією? Нормативно-правова база, що регулює участь громадян: міжнародні документи та українське законодавство.	3	6
9.	Тема 9. Четверта влада: як медіа долучаються до боротьби з корупцією? European Journalism Observatory. У різних країнах, але в одній команді: як працюють учасники проекту Panama Papers. Слідство.Інфо. Pandora Papers: українські політики та бізнесмени у новому офшорному витоку. Практичні кейси розкриття корупційних схем за допомогою журналістів.	3	6

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 11

10.	Тема 10. Доброчесний бізнес: міф чи реальність? Види корупції в бізнесі.	3	6
Змістовний модуль 3. «Доброчесність та її особливості в ЗВО»			
11.	Тема 11. Доброчесність в освіті Успішні кейси впровадження доброчесності в ЗВО у світі.	4	6
12.	Тема 12. Чужого не цурайтесь, але цитуйте: плагіат та академічна культура Проблеми академічної доброчесності у закладах вищої освіти. Академічна доброчесність у контексті міжнародних практик.	3	6
13.	Тема 13. Тут і зараз: як студентство змінює освітнє середовище Участь студентів у забезпеченні якості освіти. У чому полягає різниця між органами студентського самоврядування та первинними профспілковими організаціями студентів?	3	6
РАЗОМ		42	78

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 12

7. Індивідуальні самостійні завдання

Індивідуальні завдання включають:

- підготовку повідомлень, доповідей з тем, передбачених для самостійного опрацювання, та їх захист на практичних заняттях;

І. Перелік доповідей на самостійне опрацювання:

Тема 1. Корупція на атоми: феномен корупції від історії до сьогодення

- 1) Корупція в Стародавньому Римі: уроки для сучасності.
- 2) Еволюція антикорупційного законодавства: від Кодексу Хаммурапі до сучасних конвенцій.
- 3) Корупція в цифрову епоху: нові форми та виклики.
- 4) Історичні постаті у боротьбі з корупцією: від Цицерона до сучасних активістів.
- 5) Трансформація корупційних практик: від прямого хабарництва до складних схем.
- 6) Покарання за корупцію в різні епохи.
- 7) Корупція в тоталітарних країнах.
- 8) Індекс сприйняття корупції однієї з країн світу (на вибір) в розрізі останніх 10 років.

Тема 2. (Не)виправдання: чому виникає корупція? Причини

- 1) Психологія корупціонера: мотиви та механізми самовиправдання.
- 2) Економічні теорії виникнення корупції.
- 3) Культурні фактори, що впливають на рівень корупції в суспільстві.
- 4) Інституційні пастки та їх роль у поширенні корупції.
- 5) Вплив політичної системи на рівень корупції в державі.

Тема 3. Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею

- 1) Вплив корупції на економічний розвиток країн, що розвиваються.
- 2) Корупція та соціальна нерівність: причинно-наслідкові зв'язки.
- 3) Інноваційні технології у боротьбі з корупцією: від блокчейну до ШІ.
- 4) Міжнародні індекси корупції: методологія та значення для національних політик.
- 5) Успішні антикорупційні реформи: аналіз досвіду Сінгапуру та Гонконгу.

Тема 4. Побутова корупція: рукою подати

- 1) Корупція в медицині: від подяки лікарю до системних проблем.
- 2) Неформальні платежі в освіті: причини та шляхи подолання.
- 3) Побутова корупція у сфері надання адміністративних послуг.
- 4) Роль соціальної реклами у боротьбі з побутовою корупцією.
- 5) Громадські ініціативи з протидії побутовій корупції: успішні кейси.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 13

Тема 5. Антикоруційні месники: хто бореться з корупцією в Україні?

- 1) НАЗК: повноваження, досягнення та виклики.
- 2) Антикоруційний суд України: перші результати роботи.
- 3) Роль Transparency International Ukraine у формуванні антикорупційної політики.
- 4) Журналістські розслідування як інструмент боротьби з корупцією.
- 5) Антикоруційні громадські організації: огляд ключових гравців та їх впливу.

Тема 6. Сучасний вимір доброчесності

- 1) Етичні кодекси в бізнесі: від формальності до ефективного інструменту.
- 2) Доброчесність у публічній службі: міжнародні стандарти та українська практика.
- 3) Роль лідерства у формуванні культури доброчесності в організаціях.
- 4) Етичні дилеми в професійній діяльності: кейс-стаді для різних галузей.
- 5) Вимірювання рівня доброчесності: методології та інструменти.

Тема 7. Корупція та держава

- 1) Політична корупція: форми прояву та механізми протидії.
- 2) Корупційні ризики в процесі приватизації державного майна.
- 3) Прозорість бюджетного процесу як інструмент запобігання корупції.
- 4) Е-урядування та його роль у зменшенні корупційних ризиків.
- 5) Лобізм vs корупція: регулювання впливу на прийняття політичних рішень.

Тема 8. Спільними зусиллями: як активні громадяни борються з корупцією?

- 1) Громадський контроль за публічними закупівлями: інструменти та успішні практики.
- 2) Роль волонтерських ініціатив у боротьбі з корупцією.
- 3) Краудсорсинг у виявленні корупційних схем: міжнародний досвід.
- 4) Антикоруційні хакатони: інноваційні рішення від громадянського суспільства.
- 5) Освітні ініціативи з формування антикорупційної культури серед молоді.

Тема 9. Четверта влада: як медіа долучаються до боротьби з корупцією?

- 1) Роль журналістських розслідувань у викритті корупційних схем.
- 2) Етичні аспекти висвітлення корупційних скандалів у ЗМІ.
- 3) Фактчекінг як інструмент боротьби з корупційною дезінформацією.
- 4) Вплив соціальних медіа на формування антикорупційного дискурсу.
- 5) Безпека журналістів-розслідувачів: виклики та механізми захисту.

Тема 10. Доброчесний бізнес: міф чи реальність?

- 1) Антикоруційний комплаєнс у міжнародних корпораціях: кращі практики.
- 2) Корпоративна соціальна відповідальність як інструмент боротьби з корупцією.
- 3) Етичне інвестування: вплив на формування доброчесного бізнес-середовища.
- 4) Роль бізнес-асоціацій у просуванні стандартів доброчесності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 14

5) Програми захисту викривачів у приватному секторі: міжнародний досвід.

Тема 11. Добросесність в освіті

- 1) Академічна добросесність: від теорії до практики впровадження в українських ВНЗ.
- 2) Плагіат у науковому середовищі: причини, наслідки та шляхи запобігання.
- 3) Етичні кодекси у вищій освіті: порівняльний аналіз українського та зарубіжного досвіду.
- 4) Роль студентського самоврядування у формуванні культури академічної добросесності.
- 5) Інноваційні методи оцінювання як інструмент запобігання академічній недобросесності.

Тема 12. Чужого не цурайтесь, але цитуйте: плагіат та академічна культура

- 1) Типи плагіату та методи їх виявлення в академічних роботах.
- 2) Правові аспекти боротьби з плагіатом: український та міжнародний досвід.
- 3) Роль наукових керівників у формуванні культури академічної добросесності.
- 4) Плагіат у цифрову епоху: нові виклики та методи протидії.
- 5) Етичні дилеми при використанні штучного інтелекту в академічному письмі.

Тема 13. Тут і зараз: як студентство змінює освітнє середовище

- 1) Студентські антикорупційні ініціативи: огляд успішних проектів.
- 2) Роль студентського омбудсмена у захисті прав та інтересів студентів.
- 3) Студентські моніторингові групи як інструмент забезпечення якості освіти.
- 4) Вплив студентських обмінів на формування культури добросесності.
- 5) Інноваційні форми студентського активізму в цифрову епоху.

II. Розробка проекту впровадження системи комплаєнс у професійній сфері діяльності у форматі презентації

Студенти мають поділитися на групи (до 6 осіб, можлива індивідуальна робота) та розробити комплаєнс-систему для обраної професійної сфери чи установи, дотичної до обраної спеціальності.

Завдання: Уявіть, що ви створюєте або реформуєте установу чи організацію, дотичну до обраної спеціальності: визначте її назву, сферу діяльності та основні функції. Головною частиною є детальна розробка плану реалізації однієї зі складових комплексної антикорупційної системи для цієї установи/організації.

Студенти обирають, що вони хочуть розвинути: антикорупційну культуру, практику антикорупційних тренінгів, антикорупційні політики, план боротьби із шахрайством, механізми повідомлення про порушення тощо. Водночас необхідно оцінити та проаналізувати корупційні ризики для обраної професійної сфери в цілому й конкретної установи/організації зокрема.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	<i>Витуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 24 / 15</i>

Після розробки кожній команді треба буде презентувати свою складову комплексної антикорупційної системи та пояснити, чому вона є ефективною й чому її необхідно включити в систему.

Формат роботи – презентація (8-10 слайдів).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 16

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
РН 5. Розв'язувати задачі формування трудових ресурсів та професійного розвитку персоналу; виявляти резерви підвищення ефективності праці співробітників об'єктів автомобільного транспорту.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (підготовка доповідей, написання наукових тез)
РН 26. Вміти ідентифікувати та аналізувати проблеми, пов'язані з корупцією та недоброчесністю, формувати та оцінювати шляхи їх вирішення як у професійній діяльності, так і у суспільному житті на рівні, необхідному для формування нетерпимості до будь-яких проявів недоброчесності задля утвердження цінностей доброчесного суспільства.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (підготовка доповідей, написання наукових тез)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 17

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
РН 5. Розв'язувати задачі формування трудових ресурсів та професійного розвитку персоналу; виявляти резерви підвищення ефективності праці співробітників об'єктів автомобільного транспорту.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Залік
РН 26. Вміти ідентифікувати та аналізувати проблеми, пов'язані з корупцією та недоброчесністю, формувати та оцінювати шляхи їх вирішення як у професійній діяльності, так і у суспільному житті на рівні, необхідному для формування нетерпимості до будь-яких проявів недоброчесності задля утвердження цінностей доброчесного суспільства.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Залік

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни або наприкінці семестру. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Процедура складання заліку визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 18

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань поточного контролю	100	100
Підсумкова семестрова оцінка	100	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	75	25
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	25	75
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1. підготовка тез доповідей наукових конференцій; 2. курси неформальної освіти; 3. залучення або доєднання до неформальних позанавчальних заходів; 4. написання конкурсної наукової роботи та захист з участю; 5. написання конкурсної наукової роботи без участі	до 20 балів	до 20 балів
Разом за виконання завдань поточного контролю	100	100

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях, участь у дискусії (ВК _{В+УД})	30	5
Виконання тестових завдань (ВК _{ТЗ})	30	10
Виконання та захист практичних завдань, вправ, кейсів (ВК _{ЗК})	15	10
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	75	25

З метою застосування цілих чисел для оцінювання активностей здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою:

$$P_{НЗ} = (P_{В100} \times ВК_{В} + P_{УД100} \times ВК_{УД} + P_{...} \times ВК_{...}) \times К_{НЗ}, \quad (1)$$

де $P_{НЗ}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 19

завдань під час навчальних занять за семестр;

R_{B100} , R_{UD100} , $R_{...}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

$ВК_B$, $ВК_{UD}$, $ВК_{...}$ – вагові коефіцієнти відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, які встановлені за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання цих робіт (дані для розрахунку вагових коефіцієнтів наведено в табл. «Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять»);

K_{H3} – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що встановлені за виконання завдань під час навчальних занять, на 100 балів.

$$ВК_{B+UD} = 30 \div 75 = 0,40;$$

$$ВК_{T3} = 30 \div 75 = 0,40;$$

$$ВК_{ЗК} = 15 \div 75 = 0,20;$$

K_{H3} – коригувальний коефіцієнт. Значення коригувального коефіцієнту становить $K_{H3} = 75 \div 100 = 0,75$.

Якщо здобувач вищої освіти набрав за поточний контроль 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі заліку. За складання заліку здобувач вищої освіти може набрати 100 балів. Семестрова оцінка з навчальної дисципліни формується за результатами підсумкового контролю.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі заліку, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 50 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 35–49 балів, він отримує право за власною заявою повторно опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Повторне вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 34 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою повторно опанувати навчальну

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 20

дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою повторного вивчення навчальної дисципліни чи її окремих складових частин визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 21

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1.	Корупція	Corruption
2.	Зловживання владою	Abuse of power
3.	Велика корупція	Grand corruption
4.	Політична корупція	Political corruption
5.	Побутова корупція	Domestic corruption
6.	Адміністративна корупція	Administrative corruption
7.	Хабарництво	Bribery
8.	Непотизм	Nepotism
9.	Фаворитизм	Favoritism
10.	Кронізм	Cronyism
11.	Доброчесність	Integrity
12.	Антикорупційна програма	Anti-corruption program
13.	Конфлікт інтересів	Conflict of interest
14.	Антикорупційна політика	Anti-corruption policy
15.	Підзвітність	Accountability
16.	Офшори	Offshore
17.	Дезінформація	Disinformation
18.	Державні закупівлі	Public procurement
19.	Демократія	Democracy
20.	Адвокація	Advocacy
21.	Співурядування	Co-governance
22.	Необ'єктивне оцінювання	Biased evaluation
23.	Шахрайство	Fraud
24.	Підкуп	Bribe
25.	Інформаційні маніпуляції	Information manipulation
26.	Скімінг	Skimming
27.	Діпфейк	Deepfake
28.	Корупційний ризик	Corruption risk
29.	Плагіат	Plagiarism
30.	Перефразування	Paraphrasing
31.	Фабрикація	Fabrication
32.	Самоплагіат	Self-plagiarism
33.	Списування	Cheating
34.	Академічний саботаж	Academic sabotage
35.	Шантаж	Blackmail

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 22

12. Рекомендована література

Основна література

1. Антикорупція та добросовісність. Навчально-методичний посібник. Офіс добросовісності НАЗК, 2023 р. 305 с.
2. Ferguson G. Read more about Global Corruption: Its Regulation under International Conventions, US, UK, and Canadian Law and Practice - Fourth Edition, University of Victoria, 2022. 1297 p.
3. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
4. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>
5. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 р. № 2447-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text>
6. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
7. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
8. Про Національну раду з питань антикорупційної політики: Указ Президента України від 14.10.2014 р. № 808/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/808/2014#Text>
9. Про затвердження Положення про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Постанова Каб. Міністрів України від 11.07.2018 р. № 613. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/613-2018-п#Text>

Допоміжна література

1. Ведель Д. Р. Переосмислення корупції в добу невизначеності. У Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА .2021 р. URL: <https://acrec.org.ua/library/corruption-research-book/>
2. Гбур З.В. Бюрократична корупція як загроза національній безпеці. Інвестиції: практика та досвід, № 4. 2018 р. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/4_2018/31.pdf
3. Гришук М. Передумови виникнення та протидії корупції: історико-правові аспекти. Актуальні проблеми правознавства, 2(22). 2020 . URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38751/1/%D0%93%D1%80%D0%B8%D1%89%D1%83%D0%BA.pdf>
4. Джумагельдієва Г. Д., Сергієнко Л. В., Сергієнко І. Г. Механізм формування етичного кодексу в системі державного управління. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 4. С. 125–129. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.4.125

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 23

5. Ivanov, E. (2022). Overview of Anti-Corruption Compliance Standards and Guidelines. International Anti-Corruption Academy (IACA) 2022.

6. Калайда Ю. П. Засоби масової інформації як складова системи запобігання корупції в Україні. Вісник луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. дідоренка. 2021. Т. 2, № 94. С. 300–311. URL: <https://doi.org/10.33766/2524-0323.94.300-311>

7. Каленіченко Л., Слинко Д. Поняття, ознаки і види корупції. Право і безпека – Law and Safety, № 1(84). 2022 . <https://dspace.univd.edu.ua/items/c2df8165-ff2e-4b7f-a950-afb3dd92267b>

8. Колесніков А. Академічна доброчесність в українському освітньо-науковому просторі: проблеми та соціальні загрози. Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України, №24. 2019. С 122-128.

9. Криза правоохоронної системи України: монографія / За загальною редакцією В.В. Євдокимова, Д. О. Грицишена. – Житомир: Видавничий дім «Бук-друк», 2023. 584 с.

10. Кубарева О. В. Запобігання корупції у сфері реалізації виборчого права. Імплементація європейських стандартів запобігання корупції в Україні: матеріали круглого столу. К.: Національна академія внутрішніх справ. 2019. С.72-75.

11. Кушнар'єв І. В. Політична корупція як система протиправних дій: варіативність проявів. Політичне життя. 2018. № 2. С. 50–54.

12. Наливайко І.О. Роль інститутів громадянського суспільства у запобіганні і протидії корупції в органах публічної влади. Аналітичне порівняльне правознавство, № 2. 2022. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/261385>

13. Припутень Д. С., Швець М. М. Держава та громадянське суспільство у сфері запобігання та протидії корупції. Всеукраїнська міждисциплінарна науково-практична конференція 10 червня 2022 року. Чернігів. 2022. С.349-351

14. Nikolaienko A. , Nikolaienko O., Avanesov H., Koshmal S., Lukashuk O. Corruption as a Threat to National Security: Analysis of Anti-corruption Mechanisms and their Effectiveness. Economic Affairs. 2024. Vol. 69, no. 1. URL: <https://doi.org/10.46852/0424-2513.1.2024.4>

15. What is corruption?. Transparency.org. URL: <https://www.transparency.org/en/what-is-corruption>

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіс доброчесності НАЗК. Офіс доброчесності НАЗК. URL: <https://prosvita.nazk.gov.ua>

2. 2023 Corruption Perceptions Index - Explore Ukraine's results. Transparency.org. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2023>

Рекомендовані ресурси неформальної освіти:
На платформі EdEra

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК15 -1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 24

1. Корупція-off: як боротися з корупційними ризиками у вищій освіті. URL: <https://study.ed-era.com/courses/course/3740>

На платформі Prometheus

2. Дослідження корупції: Як це працює? URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:IRF+CSHW101+2018_T1

3. Зрозуміло про конфлікт інтересів. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:NAZK+COI_SIMPLE+2021_T3

4. Цикл матеріалів «Крок до взаємодії: антикорупційні інструменти для роботи з молоддю» URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:VZAIEMODIIA+AC101+2021_T2

На платформі Дія.Освіта

5. Освітній серіал «Антикорупція». URL: <https://osvita.dia.gov.ua/courses/antikorupcia>

6. Освітній серіал «Викривач у законі». URL: <https://osvita.dia.gov.ua/courses/vikrivac-u-zakoni>